

Osmanlı İmparatorluğunun inkıraz bulup Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti teşekkül ettiğine dair

No.
307

Osmanlı İmparatorluğunun münkariz olduğuna ve Büyük Millet Meclisi Hükümeti teşekkül ettiğine ve yeni Türkiye Hükümetinin Osmanlı İmparatorluğu yerine kaim olup onun hududu millî dahilinde yeni vârisi olduğuna ve Teşkilâtı esasîye kanuniyle hukuku hükümrani milletin nefesine verildiğinden İstanbul'daki Padişahlığın madum ve tarihe müntakil bulunduğuna ve İstanbul'da meşru bir Hükümet mevcut olmayıp İstanbul ve civarının Büyük Millet Meclisine ait ve binaenaleyh oraların umuru idaresinin de Büyük Millet Meclisi memurlarına tevdi edilmesine ve Türk Hükümetinin hakkı meşru olan Makamı hilâfeti esir bulunduğu ecnebilere elinden kurtaracağına karar verildi (*Cilt: 24 - Sayfa: 311*).

30 teşrinievvel 1338

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, hukuku hâkimiyet ve hükümrâninin mümessili hakikisi olduğuna dair

No.
308

Bir kaç asırdır Saray ve Babiâlinin cehalet ve sefaheti yüzünden Devlet azîm felâketler içinde müthiş bir surette çalkandıktan sonra nihayet tarihe intikal etmiş bulunduğu bir anda Osmanlı İmparatorluğunun müessis ve sahibi hakikisi olan Türk milleti Anadolu'da hem haricî düşmanlarına karşı kıyam etmiş, hem de o düşmanlarla birleşip millet aleyhine harekete gelmiş olan Saray ve Babiâli aleyhine mücahedeye atılarak Türkiye'de Büyük Millet Meclisi ve onun Hükümeti ve ordularını bitteskil haricî düşmanlar, Saray ve Babiâli ile fiilen ve müsellehan ve malûm müşkülâtı şedide ve mahrumiyeti elime içinde cildale girmiş, bugünkü halâs gününe vasıl olmuştur.

Türk milleti Saray ve Babiâlinin hıyanetini gördüğü zaman Teşkilâtı Esasîye kanununu ısdar ederek onun birinci maddesiyle hâkimiyeti Padişah'tan alıp bizzat millete ve ikinci maddesiyle icraî ve teşriî kuvvetleri onun yedi kudretine vermiştir. Yedinci madde ile de harp ilânı, sulh akdi gibi bütün hukuku hükümraniyi milletin nefsinde cemeylemiştir.

Binaenaleyh; o zamandanberi eski Osmanlı İmparatorluğu tarihe intikal edip yerine yeni ve millî bir Türkiye Devleti, yine o zamandanberi Padişahlık merfu olup yerine Türkiye Büyük Millet Meclisi kaim olmuştur. Yani bugün İstanbul'da bulunan heyet mevcudiyetini usulen himaye edecek hiç bir meşru ve gayriecnebi kuvvete ve müzaheretini milliyeye malik olmayıp bir zallı zail halindedir. Millet şahsi hükümrânlık ve saray halkı ve etrafının sefahatı esası üzerine müessis bir Saltanat yerine asıl halk külesinin ve köylünün hukukunu hi-

maye ve saadetini tekeffül eden bir halk Hükümeti idaresi tesis ve vazetmiştir. Hal böyle iken İstanbul'da düşmanlarla teşriki mesai etmiş olanların elân hukuku Hilâfet ve Saltanat ve hukuku Hanedandan bahseylemelerini görmekle müstağrakı hayret bulunuyoruz. Tevfik Paşanın telgrafı kadar garip ve acip ve hilâfı mevâka bir vesika tarihte nadir görülmüştür. Binaenaleyh Türkiye Büyük Millet Meclisi berveçhiati mevaddı neşir ve ilâna karar vermiştir:

1. — Teşkilâtı Esasiye kanuniyle Türkiye halkı, hukuku hâkimiyet ve hükümlerininin mümessili hakikisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin şahsiyeti mâneviyesinde gayrikabili terk ve tecezzi ve ferağ olmak üzere temsile ve bilfiil istimala ve iradei milliyeye istinat etmiyen hiç bir kuvvet ve heyeti tanımağa karar verdiği cihetle misakı millî hudutları dahilinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinden başka şekli Hükümeti tanımaz. Binaenaleyh Türkiye halkı hâkimiyeti şahsiyeye müstenit olan İstanbul'daki şekli Hükümeti 16 mart 1336 dan itibaren ve ebediyen tarihe müntakil addeylemiştir.

2. — Hilâfet, Hânedanı Âli Osmana aiait olup Halifelige Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu Hânedanın ilmen ve ahlâkan erşet ve eslâh olmanı intihap olunur.

Türkiye Devleti Makamı Hilâfetin istinatgâhıdır (Cilt: 24 - Sayfa: 328).

1/2 teşrinisani 1338

12 rebiyülevvel gecesiyle gününün bayram addi hakkında

No.
309

Velâdeti Peygamberiye ve Hâkimiyeti milliye ilânına müsadif 1/2 teşrinisani gecesinin ve mütaakıp günün bayram addine karar verildi (Cilt: 24 - Sayfa: 329).

1/2 teşrinisani 1338

574 zatın İstiklâl madalyasıyla taltiflerine dair

No.
310

Afyon Karahisar, Dumlupınar muharebatında ve düşmanın takibatı esnasında âsarı hamaset ve fedakâri gösteren sunuf ve rütebi muhtelifeye mensup beş yüz yetmiş dört zatın İstiklâl madalyasıyla taltiflerine karar verildi (Cilt: 24 - Sayfa: 408).

6 teşrinisani 1338